GEMEENTE HILLEGOM

Hoofdstraat 115, 2181 EC Hillegom
Postbus 32, 2180 AA Hillegom

T 14 0252
F 0252 - 537 290
E info@hillegom.nl
I www.hillegom.nl

MEMO

Aan	:	Gemeenteraad
Van	:	College
Datum	:	23 februari 2016
Ons kenmerk	:	\\Mijn documenten\2
Onderwerp	:	Nadere informatie voor behandeling Gemeenschappelijke Regeling HLT Samen

Geachte leden van de gemeenteraad,

Op 17 februari heeft de raadscommissie de gemeenschappelijke regeling HLT samen behandeld. Tijdens deze commissievergadering is door de portefeuillehouder een aantal toezeggingen gedaan. Met deze memo lost het college de gedane toezeggingen in. De onderwerpen die in deze memo aan de orde komen, zijn:

1. Analyse van de rapportage van de rekenkamer Barendrecht over de BAR-samenwerking;
2. Een nadere duiding van het begrip “nabijheid”;
3. Uitleg over de betrokkenheid van de gemeenteraad bij uittreding en de wijze waarop dit in de GR geregeld moet worden;
4. Uitleg over de schriftelijke wijze van communiceren tussen het bestuur van de GR en de gemeenteraad, zoals dat in de GR staat beschreven.

De evaluatie van het IV & ICT beleid wordt u separaat toegezonden.

1. Analyse van de BAR-samenwerking

De BAR rapportage levert een grote hoeveelheid aanbevelingen op, die in meer of mindere mate lessen voor HLT kunnen zijn. In de analyse is gezocht naar de lessen die in deze fase van het proces het meest relevant zijn voor HLT samen. Het spitst zich daarom toe op lessen over het bereiken van de doelen van de samenwerking. De analyse vindt u in de bijlage.

2. Nabijheid

Mevrouw van Dijk heeft in haar betoog aandacht gevraagd voor de definitie van “nabijheid”. Het woord komt veelvuldig in het bedrijfsplan voor. Dit is geen toeval; nabijheid is een zeer belangrijk basisprincipe voor de nieuwe organisatie, op alle niveaus van het concern en richting alle stakeholders.

Nabijheid zien we terug in gedrag van medewerkers en in de inrichting van de organisatie. Nabijheid is hiermee zowel randvoorwaardelijk geborgd in de organisatiestructuur, als een handelingswaarde voor management en medewerkers.

Nabijheid richt zich op verschillende stakeholders: bestuur, inwoners, organisaties en bedrijven.

Voor het gemeentebestuur is de werkorganisatie HLT-samen eigen en nabij. De ambtenaren werken in opdracht van de gemeentebesturen aan die onderwerpen die voor het bestuur van belang zijn. De organisatie weet wat er in de verschillende kernen speelt, wat de politiek- bestuurlijke issues zijn en levert maatwerk.

Voor inwoners, organisaties en bedrijven geldt dat zij zich onverminderd verbonden moeten voelen met hun gemeente en de ambtenaren die voor de gemeente werken. Dit betekent dat HLT samen genesteld is in de lokale samenleving, zich beweegt in de lokale netwerken en lokale verbindingen legt. Niet alleen in de dienstverlening aan onze inwoners werken we lokaal, ook in de totstandkoming van beleid werken we samen met inwoners, organisaties en bedrijven.

MEMO

In relatie tot de aangenomen motie rondom het thema wijkgericht werken, heeft de portefeuillehouder toegezegd dit thema in de implementatiefase een plek te geven. Wij houden u uiteraard op de hoogte van de stappen die we zetten in de uitwerking.

3. Betrokkenheid raden bij uittreding

Artikel 26 van de gemeenschappelijke regeling regelt de uittreding van een gemeente. Tijdens de commissievergadering stelde mevrouw Ringelberg de vraag welke rol de gemeenteraad heeft bij het uittreden uit de gemeenschappelijke regeling.

De betrokkenheid van de gemeenteraad bij uittreding uit de gemeenschappelijke regeling is geregeld in artikel 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen. Dit artikel luidt als volgt:

Artikel 1
1 De raden, de colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters van twee of meer gemeenten kunnen afzonderlijk of te zamen, ieder voor zover zij voor de eigen gemeente bevoegd zijn, een gemeenschappelijke regeling treffen ter behartiging van een of meer bepaalde belangen van die gemeenten.

2 De colleges van burgemeester en wethouders en de burgemeesters gaan niet over tot het treffen van een regeling dan na verkregen toestemming van de gemeenteraden. De toestemming kan slechts worden onthouden wegens strijd met het recht of het algemeen belang.

3 Onder het treffen van een regeling wordt in dit artikel mede verstaan het wijzigen van, het toetreden tot en het uittreden uit een regeling.

Lid 3 van dit artikel regelt dat de gemeenteraad niet alleen bij het aangaan van de regeling door het college, maar ook bij het uittreden uit de regeling haar toestemming moet verlenen.

Door de wettelijke verankering van de rol van de gemeenteraad is het niet nodig dit in de gemeenschappelijke regeling nadrukkelijker te regelen dan nu het geval is. Het wettelijke kader biedt de waarborg voor de betrokkenheid van de gemeenteraad.

4. Wijze van communiceren tussen het bestuur van de GR en de gemeenteraad

Artikel 15 van de Gemeenschappelijke Regeling regelt de informatie- en verantwoordingsplicht van het bestuur van de GR richting de colleges en raden. Mevrouw van Dijk merkt op dat zij de schriftelijke communicatie tussen het bestuur van de GR en de gemeenteraad te beperkt vindt.

MEMO

Van belang is het onderscheid tussen het verschaffen van *inlichtingen* en het afleggen van *verantwoording* aan de gemeenteraad. In de regeling is geregeld dat het "bestuur als orgaan" gevraagd en ongevraagd schriftelijk inlichtingen verschaft aan de raden. Zoals in de toelichting op het artikel te lezen is, legt het individuele bestuurslid uit de gemeente vervolgens verantwoording af aan de gemeenteraad. In artikel 15 is opgenomen dat dit zowel mondeling als schriftelijk kan.

De werkwijze rondom infomeren en verantwoorden van het bestuur van de GR is vergelijkbaar met de werkwijze van het college van burgemeester en wethouders. Het college als orgaan communiceert schriftelijk met de gemeenteraad. Individuele leden uit het college leggen vervolgens mondeling of schriftelijk verantwoording af aan de gemeenteraad.

Door voor het bestuur van de GR een vergelijkbaar informatie- en verantwoordingsregime te hanteren als dat voor de colleges van burgemeester en wethouders geldt, beogen we de rollen en positie van zowel het bestuur als de gemeenteraad herkenbaar en zuiver te houden.

BIJLAGE: BAR evaluatie

MEMO

Aan	:	Projectgroep HLT
Van	:	Maaike Pippel
Datum	:	2 februari 2016
Ons kenmerk	:	\\Mijn documenten\2 Nee
Onderwerp	:	Analyse BAR rapportage

Samen en nog steeds apart. Realisatie doelstellingen BAR-samenwerking

De hoofdvraag in het BAR rapport is:

In hoeverre ligt de realisatie van de doelstellingen van de BAR-organisatie op koers en in hoeverre wordt de BAR-organisatie adequaat aangestuurd om de doelstellingen te realiseren?

Rekenkamer Barendrecht constateert dat de realisatie van de doelstellingen achter loopt of zelfs niet gehaald gaat worden. Ten aanzien van de versterking van de kracht in de regio, kwaliteit van dienstverlening, de bezuinigingsopgave, het verminderen van de kwetsbaarheid en de aansturing op de realisatie van de doelstellingen zijn er kritische kanttekeningen en twijfels of de ambtelijke fusieorganisatie deze doelstellingen haalt.

Doelstellingen BAR (2007)

- Vergroten van de kracht
- Verbeteren kwaliteit van dienstverlening
- Beperken van de kwetsbaarheid
- Vergroten van de kwaliteit en deskundigheid
- Versterken van de integraliteit bij regionale ontwikkelingen
- Vergroten van de efficiency
- Beter inspelen op de ontwikkelingen op de arbeidsmarkt

De 5 hoofdconclusies

1. Ten aanzien van de meester doelstellingen van de BAR-samenwerking is na de ambtelijke fusie *voor de gemeente Barendrecht* nog geen verbetering zichtbaar ten opzichte van de situatie voor de fusie, of is geen verbetering te verwachten.
2. Belangrijke oorzaken dat de realisatie van de doelstellingen van de BAR-samenwerking achterblijft

a. Weinig bestuurlijke betrokkenheid ten aanzien van beleidsinhoudelijke samenwerking
b. Spanning tussen de doelstellingen (efficiëntie vs. kwetsbaarheid en aantrekkelijk werkgeverschap)
c. Spanning tussen efficiency en wens tot zelfstandigheid

3. Maatregelen om de doelstellingen van de BAR-samenwerking waarvan de resultaten achterblijven alsnog te realiseren zijn afwezig of grijpen onvoldoende in op de oorzaken van de achterblijvende resultaten
4. Expliciete aansturing op de doelstellingen ontbreekt (door zowel directie als bestuurlijk), en wordt bemoeilijkt doordat de doelstellingen niet SMART zijn en er geen concrete prestatieafspraken gemaakt zijn.
5. Het college van Barendrecht heeft niet aantoonbaar gebruik gemaakt van de mogelijkheid om in het AB/DB van de BAR aandacht te vragen voor realisatie doelstellingen.

Lessen trekken voor HLT

MEMO

De BAR rapportage levert een grote hoeveelheid aanbevelingen op die in meer of mindere mate lessen voor HLT kunnen zijn. In deze analyse is gezocht naar de lessen die in deze fase van het proces het meest relevant zijn voor HLT samen. Het spitst zich daarom toe op lessen over het bereiken van de doelen van de samenwerking.
De belangrijkste les voor HLT samen laat zich in één zin samenvatten:

Het bereiken van de doelen van samenwerking vraagt om relevantie, monitoring en sturing.

Hieronder gaan we hier dieper op in.

Relevantie

De doelen die gesteld worden aan de ambtelijke fusie moeten relevant zijn. Hiermee bedoelen we dat het belang van het behalen van de doelen gedeeld wordt door alle stakeholders. Bij de start van de ambtelijke fusie van de BAR gemeenten in 2014, zijn de doelen uit 2007 niet opnieuw tegen het licht gehouden. Bij nadere beschouwing blijken niet alle doelen nog relevant of gedragen door alle partijen. De BAR doelen blijken deels strijdig met elkaar, waardoor het zichzelf tegenwerkende grootheden zijn geworden. De relevantie en strijdigheid van de doelen is geen onderwerp van gesprek geweest.

Voor HLT geldt dat de doelen in de totstandkoming van HLT samen juist consequent onderwerp van gesprek zijn. Kosten verlagen, kwaliteit verhogen, kwetsbaarheid verkleinen en strategische kracht vergroten zijn gedeelde doelen. Net als bij de BAR zit ook in de doelen voor HLT een bepaalde mate van strijdigheid. Het verlagen van kosten en het verhogen van kwaliteit kan elkaar bijvoorbeeld in de weg zitten, wanneer niet de

juiste balans wordt gevonden. De strijdigheid van de doelen wordt in HLT-verband zowel ambtelijk als bestuurlijk onderkend en hier wordt nadrukkelijk een balans in gezocht.

Monitoring

Het concreet en meetbaar definiëren van doelen is van belang om in een later stadium te kunnen beoordelen of de gestelde doelen ook gerealiseerd worden. Bij de BAR zijn de doelen niet (volledig) SMART gedefinieerd, waardoor monitoring moeilijk is.

In de aanloop naar HLT samen is nadrukkelijk aandacht voor het SMART definiëren van de doelen van de ambtelijke samenwerking. Op dit moment is de doelstelling van kostenbesparing het meest meetbaar gedefinieerd. Voor de kwetsbaarheid, kwaliteit en strategische positie zijn de criteria nog niet specifiek genoeg benoemd.

In een in 2016 op te stellen kwaliteitsverbeterplan - dat jaarlijks met het bestuur van de werkorganisatie wordt besproken - wordt weergegeven hoe de werkorganisatie over een periode van vier jaar de doelen ten aanzien van kwaliteit gaat realiseren. We benoemen in dit plan indicatoren op de belangrijke thema's en bedrijfsonderdelen (Dienstverlening, Sociaal Domein, Economie) benoemen en meten deze in 2020.

MEMO

Voor de monitoring van de doelen maken we ook gebruik van bekende instrumenten als:

- Waarstaatjegemeente.nl
- Vensters op bedrijfsvoering
- Vensters op dienstverlening
- Medewerkerstevredenheidsonderzoeken
- Ondernemerspeilingen

Sturing

In de BAR rapportage is een uitgebreide analyse opgenomen van de wijze waarop is gestuurd op de realisatie van de doelen van de BAR samenwerking. Het rapport beschrijft dat er bestuurlijk en ambtelijk te weinig aandacht is geweest voor de realisatie van de doelen. Het behalen hiervan was niet of nauwelijks onderwerp van gesprek. De onderzoekers wijten het vooral hieraan dat het ontbreken van relevantie van de doelen niet is opgevallen en de monitoring onvoldoende is geweest.

Voor de HLT organisatie is het van groot belang om stevig te sturen op de doelen van de samenwerking. Zowel ambtelijk als bestuurlijk moet dit regelmatig onderwerp van gesprek zijn. In de dienstverleningsovereenkomst die HLT samen met de drie gemeenten gaat sluiten, kunnen deze afspraken opgenomen worden. Ook is het agenderen van het kwaliteitsverbeterplan belangrijk om binnen de organisatie en tussen de organisatie en het bestuur scherp te blijven sturen op het behalen van de doelen.